

Tweede kwartaal 2010 sierteelt: herstel, tijdelijk of structureel?

Gerben Jukema en Anita van der Knijff

In het tweede kwartaal van 2010 is zowel de omzet van Nederlandse producten op de bloemenveilingen als de exportwaarde gestegen. De veilingomzet nam met ruim 10% toe en de exportwaarde groeide met een kleine 9%. Een samenspel van gunstig weer, economische ontwikkelingen, veranderende wisselkoersen en een langzaam weer wat toenemende vraag droegen hier aan bij. Of deze positieve cijfers ook in de resterende maanden van 2010 te realiseren zijn, is echter de vraag.

Goede omstandigheden stimuleren omzet bloemenveilingen

De omzet op de Nederlandse bloemenveilingen nam in dit kwartaal met 10% toe tot 1.062 miljoen euro. De gemiddelde opbrengstprijs steeg met 4 cent tot 43 cent; een stijging van eveneens 10%. De verkochte aantallen bleven nagenoeg ongewijzigd. In totaal werden een kleine 2,5 miljard stuks verhandeld. Vooral de omzetstijging van snijbloemen (+15%) was groot. De omzet van kamerplanten en tuinplanten groeide beide met zo'n 7%. De gemiddelde prijzen stegen bij snijbloemen met 15%. Kamerplanten werden voor een 6% hogere prijs verhandeld, terwijl tuinplanten een toename van 2% ten opzichte van vorig jaar noteerden. Weersinvloeden en economische factoren eisten om beurten de aandacht op in dit kwartaal. In april was het zeer zonnig, droog en zacht. Hierdoor groeide het Nederlandse aanbod, terwijl de import (van snijbloemen) door het vliegverbod vanwege de aswolk onregelmatig was. In mei was het juist koel. Hierdoor was er in totaal minder aanvoer maar bleef er een goede vraag naar bloemen en planten. Dit kwam mede door het feit dat door de monetaire onrust de koers van de euro daalde, waardoor er gunstigere condities ontstonden voor Nederlandse producten in niet-eurolanden. In juni liepen de temperaturen weer op, maar mede door toenemende vraag vanuit Oost-Europa lagen de gemiddelde prijzen van snijbloemen en kamerplanten hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Terugkijkend op het afgelopen half jaar kan geconcludeerd dat in het tweede kwartaal de in maart ingezette positieve ontwikkeling, nadat januari en deels februari zeer koud waren geweest, zich voortgezet heeft. Resultaat hiervan is dat de omzet in het eerste half jaar met 8,4% is toegenomen (tabel 1), terwijl in de eerste zes maanden van 2009 nog een daling van 6,4% werd genoteerd. De verkochte aantallen namen toe met 3% en de gemiddelde prijs steeg met 2 cent tot 39 cent. Deze cijfers steken gunstig af tegen de in januari afgegeven omzetprognose van 0% van FloraHolland. Vooral het herstel van de snijbloemenprijzen gedurende het eerste half jaar zal menig teler goed doen na een zeer slecht 2009. Hoewel het prijsniveau hoger ligt dan in 2009 is het nog altijd lager dan in de eerste zes maanden van 2007 en 2008. Opvallend is dat in het eerste half jaar van 2010 het aantal verkochte stuks van snijbloemen is gegroeid, terwijl het totale areaal snijbloemen al jaren af neemt. Deze groei is deels veroorzaakt door de sterke groei van de aanvoer van tulpen (+14%). Door deze groei is voor het eerst niet de roos, maar de tulp de belangrijkste snijbloem qua veilingomzet in het eerste half jaar.

Tabel 1						
Ontwikkeling veilingomzet, aantal verkochte stuks en gemiddelde opbrengstprijs per productcategorie t/m juni 2010a)						
	omzet 2010 (mln euro)	mutatie t.o.v. 2009 (%)	aantal ver- kochte stuks 2010 (mln)	mutatie t.o.v. 2009 (%)	gem. prijs 2010 (ct/stuk)	gem. prijs 2009 (ct/stuk)
Snijbloemen	992	10,9	4.381	2,9	0,23	0,21
Kamerplanten	781	5,2	501	4,8	1,56	1,55
Tuinplanten	257	9,3	287	4,9	0,89	0,86
Totaal	2.031	8,4	5.169	3,2	0,39	0,37
Bron: VBN a) exclusief import						

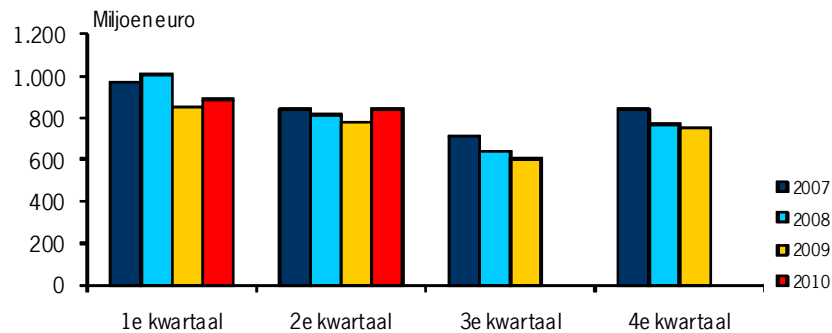
De halfjaarcijfers bij kamerplanten zijn gunstig te noemen, maar de groei is ondanks een omzetsijging van 5,2% het laagste van de drie productgroepen. De gemiddelde prijs bleef min of meer stabiel bij een groei met bijna 5% van de verkochte aantallen. De potplant met de grootste omzet op de bloemenveiling is de Phalaenopsis. Hoewel de zeer sterke aanvoergroei van dit product van de afgelopen jaren voorbij is, groeide de aanvoer het eerste half jaar toch nog met ruim 7%. Dat de markt weer aan het aantrekken is, bleek uit de stijging van de gemiddelde prijs van dit product (+27 cent). Groene planten hebben het moeilijk. Zowel Dracaena als Ficus moest ondanks een aanvoerafname genoeg nemen met een lagere gemiddelde prijs. De telers van tuinplanten hebben na een goed jaar in 2009 ook in 2010 gemiddeld genomen hun omzet zien groeien. Door meer verkochte stuks voor een gemiddeld betere prijs werd een omzetverbetering van ruim 9% genoteerd. Hoewel het seizoen laat begon door winters weer, kon dus door gunstige omstandigheden vanaf maart de opgelopen achterstand ruimschoots worden ingehaald.

Exportwaarde groeit ook in tweede kwartaal

De exportwaarde in het tweede kwartaal groeide met 8,6% tot 1.482 miljoen euro. De export van snijbloemen nam met ongeveer 63 miljoen (8%) toe tot 842 miljoen euro. De pot- en perkplantenexport groeiden met bijna 10% tot 640 miljoen euro (figuur 1 en 2). Ook het eerste kwartaal groeide de export met ruim 4%. Per saldo nam de export van bloemen en planten in het eerste half jaar met 7% toe tot 2,9 miljard euro. Voor Nederland is Duitsland de belangrijkste afzetmarkt voor de bloemen en planten. Met inmiddels weer een aandeel van 35% en een bovengemiddelde exporttoename van 9% is Duitsland de grote motor achter de exportgroei in de eerste zes maanden van dit jaar. Daarnaast is de lagere euro koers gunstig voor handel met niet-eurolanden zoals Engeland, Rusland en Oost-Europese landen. Toch staan nog niet alle seinen op groen. Het vertrouwen van de consument staat door bezuinigingen en toenemende werkloosheid onder druk en de aanhoudende hoge temperaturen in de maand juli zijn punten van zorg voor een optimale afzet. Ook kunnen exporteurs nog steeds moeilijk (of niet) kredietverzekeringen voor klanten in bepaalde gebieden verkrijgen.

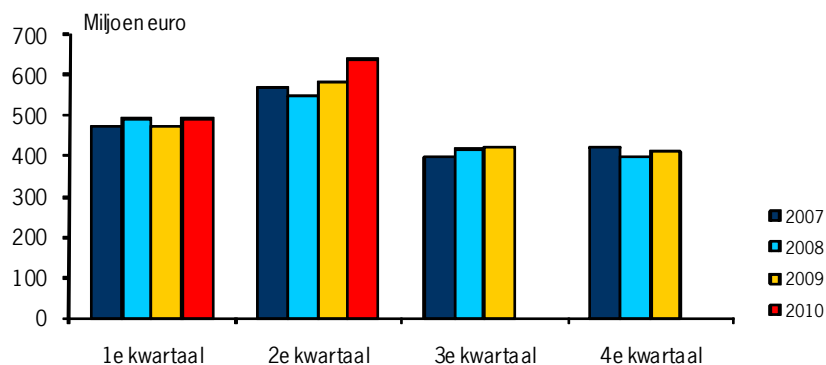

Figuur 1 Ontwikkeling in de exportwaarde van snijbloemen per kwartaal in de periode 2007-2010 (miljoen euro)

Bron: HBAG.

Figuur 2 Ontwikkeling in de exportwaarde van pot- en tuinplanten per kwartaal in de periode 2007-2010 (miljoen euro)

Bron: HBAG.

Investerings worden uitgesteld, kosten nemen licht toe

Veel telers hebben vanwege de slechte bedrijfsresultaten van vorig jaar de neiging daar waar mogelijk investeringen uit te stellen. Enkele indicaties hiervoor zijn de magere orderportefeuille van kassenbouwers en signalen dat vervanging van sommige meerjarige gewassen wordt uitgesteld. Ook drukken de (extra) aflossingsuitgaven bij telers die extra kortlopend krediet nodig hadden voor de bedrijfsvoering. De gasprijs is onder andere door een stijgende vraag vanwege het winterweer en aankopen van grote industrieën in het afgelopen half jaar gestegen. De prijzen voor ongecontracteerd gas liggen nu ongeveer 5% a 10% hoger dan in het eerste kwartaal van 2010.

Mede door de toename van gas- en kolenprijzen en een hogere CO₂ prijs stegen de elektriciteitsprijzen, maar minder hard dan de gasprijzen. De sparkspread verslechterde iets omdat de gasprijs sterker steeg dan de elektriciteitsprijs en daarmee verslechterde tevens het rendement van w/k-installaties.

Conclusie: marktsignalen hoopvol

Al met al trokken de opbrengstprijzen in het eerste half jaar aan, maar bij diverse producten worden producten nog onder de kostprijs verkocht, waardoor bedrijfsresultaten onder druk blijven staan. Toch geven de enkele marktsignalen hoop op betere tijden, maar in hoeverre er sprake is van een structureel marktherstel, zal de tijd leren.